

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6Co/46/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8716201276
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 07. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Boroň
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8716201276.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Michala Boroňa a členiek senátu JUDr. Jany Burešovej a JUDr. Daniely Babinovej v právnej veci žalobcov: 1/ I. N. U., nar. X.X.XXXX, bytom v H., C. XXX, 2/ I. S. U., nar. XX.X.XXXX, bytom v H., C. XXX, obaja právne zastúpení: H. & partners, advokátska kancelária, s.r.o. so sídlom v Poprade, Nám. sv. Egídia 93, IČO: 44 250 029, proti žalovanej: M. life životná poisťovňa, a.s. so sídlom v Košiciach, Garbiarska 2, IČO: 31 690 904, o zaplatenie 2 217,66 EUR s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 17C/36/2016 - 173 zo dňa 9.12.2016 takto

rozhodol:

I. P o t v r d z u j e s a rozsudok.

II. Stranám sa náhrada trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Poprad (ďalej aj len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi v rade 1/ sumu 1.006,94 eur s 5,05 %-ným p. a. úrokom z omeškania od 10.02.2015 do zaplatenia, žalobkyni v rade 2/ sumu 1.210,72 eur s 5,05 %-ným p. a. úrokom z omeškania od 10.02.2015 do zaplatenia a žalobcom v rade 1/ a 2/ priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. V odôvodnení uviedol, že žalobou doručenou súdu 10.02.2016 žalobcovia v rade 1/ a 2/ žiadali, aby súd zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi v rade 1/ sumu 1.006,94 eur s príslušenstvom a žalobkyni v rade 2/ sumu 1.210,72 eur s príslušenstvom z titulu poisťných zmlúv uzavretých so žalovanou ako poisťiteľom. V poisťných zmluvách sa žalovaná zaviazala po skončení doby poistenia zaplatiť žalobcovi v rade 1/ poisťné plnenie pre prípad dožitia vo výške 60.544,-- Sk - 2.009,70 eur a žalobkyni v rade 2/ poisťné plnenie pre prípad dožitia vo výške 60.416,-- Sk - 2.005,44 eur. Žalobca v rade 1/ aj žalobkyňa v rade 2/ celé obdobie riadne platili poisťné. Napriek dohodnutej lehote splatnosti žalovaná vyplatila žalobcovi v rade 1/ len sumu 1.002,76 eur a žalobkyni v rade 2/ 794,72 eur.

Poisťné zmluvy medzi stranami sporu súd prvej inštancie vyhodnotil ako platné právne úkony. Skutočnosť, že v roku 2007 Národná banka Slovenskej republiky t. j. 9 rokov po uzavretí poisťných zmlúv skonštatovala rozpor poisťného v poisťných zmluvách so zákonom nemôže byť na ťarchu poisťníka, ktorý do poisťného vzťahu vstupoval s dôverou v správnosť poisťného navrhnutého samotnou poisťovňou. Súd ďalej dospel k názoru, že na strane žalovanej neboli splnené zákonné podmienky na redukcii poisťného plnenia, a to z dôvodu absencie predchádzajúcej výzvy. Uviedol, že ak Všeobecné poisťné podmienky v čl. 9 upravujú redukcii poisťného automaticky dňom nasledujúcim po splatnosti poisťného, súd je názoru, že takéto znenie článku Všeobecných poisťných podmienok je v rozpore so záujmom poisteného ako spotrebiteľa

O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie v zmysle § 255 ods. 1 CSP a úspešnej žalobkyni priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu.

3. V zákonom stanovenej lehote podala proti rozsudku odvolanie žalovaná. Namietala nesprávne právne posúdenie veci a nesprávne skutkové zistenia. Uviedla, že poisťná zmluva je neplatným právnym úkonom (§39 Občianskeho zákonníka), ktorého príčinou je nezákonné schválenie poisťného v rozpore so zákonom a nadväzne na to nezákonné povolenie podnikat' v poisťovníctve s poistením typu UDP-K udelené Ministerstvom financií SR žalovanej ku dňu 30.05.1995. Poukázala na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 2Co/315/2012 a sp. zn. 10Co/25/2016. Žalovaná ďalej uviedla, že súd prvej inštancie nesprávne vec právne posúdil ak dospel k záveru, že redukcia poisťných zmlúv žalobcov nie je platná. Právnym základom redukcie poistenia je ust. § 804 občianskeho zákonníka, ktoré neustanovuje informačnú povinnosť ohľadne redukcie poistenia. Na základe uvedeného žalovaná navrhla napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalobcovia sa k odvolaniu vyjadrili, tak že zotrval na svojich doterajších vyjadreniach.

5. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku účinného od 01.07.2016 (ďalej len „Civilného sporového poriadku“ alebo „CSP“) preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 380 Civilného sporového poriadku, bez nariadenia pojednávania a dospel k záveru, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné.

6. Odvolací súd z dôvodu námietky nesprávneho právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie skúmal, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne aplikoval príslušné právne predpisy. Nesprávnym právnym posúdením veci sa rozumie omyl súdu pri aplikácii práva. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť, alebo ak použil síce správny právny predpis, ale ho nesprávne vyložil.

7. Odvolací súd s poukazom na zistené skutkové závery ako aj právne posúdenie uplatneného nároku sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením súdu prvej inštancie. Uplatnenú námietku nesprávneho právneho posúdenia odvolací súd nepovažoval za dôvodnú. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojuje náležité a presvedčivé odôvodnenie zo strany súdu prvej inštancie, na ktoré poukazuje a len na zdôraznenie správnosti rozsudku a v súvislosti s odvolacími dôvodmi dopĺňa (§ 387 ods. 2 CSP):

8. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že žalobca v rade 1/ uzavrel s právnym predchodcom žalovanej dňa 31.3.1999 poisťnú zmluvu na produkt O.-K č. XXXXXXXXXXXX pre prípad smrti a dožitia so začiatkom poistenia 31.3.1999 a koncom poistenia dňa 31.3.2014. Doba platenia poisťného bola dohodnutá na 10 rokov s tým, že žalobca v rade 1/ sa zaviazal platiť poisťné vo výške 310 Sk (10,29 EUR). Žalovaná pristúpila k redukcii poisťnej zmluvy ku dňu 10.8.2006 z dôvodu dlžného poisťného, s čím žalobca v rade 1/ nesúhlasil (č.l. XXX). Žalovaná po likvidácii poisťnej udalosti žalobcovi v rade 1/ vyplatila sumu 1 002,79 EUR (č.l. 70). Uvedená zmluva mala charakter zmluvy spotrebiteľskej uzatvorenej v súlade s ust. § 788 a nasl. Občianskeho zákonníka. Žalobca v rade 1/ sa v predmetnom konaní domáha vyplatenia poisťného pri dožití podľa zmluvy v sume 1 006,94 EUR.

9. Žalobkyňa v rade 2/ uzavrela s právnym predchodcom žalovanej dňa 31.3.1999 poisťnú zmluvu na produkt O.-Y. XXXXXXXXXXXX pre prípad smrti a dožitia so začiatkom poistenia 1.4.1999 a koncom poistenia dňa 1.4.2014. Doba platenia poisťného bola dohodnutá na 10 rokov s tým, že žalobkyňa v rade 1/ sa zaviazala platiť poisťné vo výške 304 Sk (10,09 EUR). Listom zo dňa 20.6.2008 (č.l. 141) oznámila žalovaná žalobkyňu v rade 2/ zánik poistenia ku dňu 15.6.2008 s výplatou odkupnej hodnoty. Uvedená zmluva mala charakter zmluvy spotrebiteľskej uzatvorenej v súlade s ust. § 788 a nasl. Občianskeho zákonníka. Žalobkyňa v rade 2/ nesúhlasí so zánikom poisťnej zmluvy a domáha sa vyplatenia poisťného plnenia po odpočítaní už vyplatenej odkupnej hodnoty vo výške 1 210,72 EUR.

10. Žalovaná sa v priebehu konania pred súdom prvej inštancie bránila s poukazom na to, že Národná banka Slovenska pri kontrole okrem iného zistila, že stanovené poisťné je v rozpore so zákonom, a preto uplatňovanie akéhokoľvek nároku z neplatnej poisťnej zmluvy nemôže obstať, pretože absolútne neplatný právny úkon so sebou nespája vznik, zmenu alebo zánik žiadnych povinností a ani práv, t. j. ani práva na akéhokoľvek poisťné plnenie. Rozpor so zákonom, t. j. nesprávnosť a nezákonnosť poisťného schváleného v roku 1995 vtedajším Ministerstvom financií SR, konštatovali napokon aj samotní na to

autorizovaní zamestnanci Národnej banky Slovenska, ako to vyplýva z obsahu notárskej zápisnice N 29/2008 zo dňa 02. 06. 2008. Podľa žalovanej ani jedna zo zmluvných strán absolútnu neplatnosť právneho úkonu nezapríčinila, a preto navrhla žalobu ako nedôvodnú zamietnuť (č. I. 30 spisu).

Nárok žalobcu v rade 1/ žalovaná nepovažuje za dôvodný, nakoľko poisťná zmluva bola v zmysle čl. 9 Všeobecných poisťných podmienok redukovaná, čo žalovaná oznámila žalobcovi a takto redukovanú poisťnú sumu vyplatila.

K nároku žalobkyne v rade 2/ žalovaná uviedla, že ak by nedošlo k zrušeniu poisťnej zmluvy, pristúpila by žalovaná k jej redukcii. Žalobkyňa v rade 2/ prevzala odkupnú hodnotu, čo žalovaná akceptovala ako súhlas so zrušením poisťnej zmluvy.

11. Nie je dôvodná odvolacia námietka žalovanej, že poisťné zmluvy sú absolútne neplatné, pretože boli uzavreté pri poisťných kalkuláciách, ktoré boli stanovené v rozpore so zákonom. Sporné poisťné vzťahy boli založené na základe normy súkromného práva a ich účastníkmi sú subjekty súkromného práva, ktoré dobrovoľne za vopred dohodnutých podmienok vstúpili do zmluvných vzťahov. Na druhej strane tu vystupuje vzťah jedného zo subjektov súkromnoprávneho vzťahu, a to žalovanej ako poisťovne, ktorá vykonáva svoju činnosť pod dohľadom orgánov štátu, so štátom, a z toho vzťahu vznikajú rovnako všetkým subjektom vzájomné práva a povinnosti. V prípade ak by štát, resp. subjekt vykonávajúci dohľad nad poisťovňami, porušil svoje povinnosti voči kontrolovanému subjektu a tomuto by týmto nesprávnym úradným postupom vznikla škoda, bol by potom poškodený subjekt oprávnený právom predpokladaným spôsobom si vzniknutú škodu od štátu vymáhať; nie je však právne dovolené, aby žalovaná ako poisťovňa negatívne dôsledky, ktoré jej zo vzťahu so štátom podľa jej názoru vznikli, preniesla do vzťahu iného, a to súkromnoprávneho, čoho dôsledkom by bolo znášanie takéhoto negatívneho následku práve žalobcami ako poisťencami. V sporných poisťných zmluvách boli stanovené podmienky, ktoré žalobcovia ako účastníci poisťných zmlúv plnili a nastala aj dohodnutá poisťná udalosť, preto žalovanej vznikla povinnosť vyplatiť žalobcom dohodnuté poisťné plnenie. To, že by prípadne rozhodnutím iného subjektu vznikla žalovanej ako poisťovni škoda, nemôže mať žiadny vplyv na posúdenie nároku žalobcov voči žalovanej ako poisťovni zo sporných poisťných zmlúv; povinnosť žalovanej plniť vyplýva z platne uzavretých poisťných zmlúv, ktorými sú žalobcovia a žalovaná viazaní.

12. Nad rámec uvedeného odvolací súd poznamenáva, že v čase vydania rozhodnutia o udelení povolenia pre žalovanú vtedy účinný zákon č. 24/1991 Zb. o poisťovníctve v ustanovení § 9 ods. 1 vyžadoval na podnikanie v poisťovníctve udelenie povolenia na základe žiadosti orgánom dozoru nad poisťovníctvom pre územie Slovenskej republiky. Tento právny predpis v ustanovení § 11 ods. 1 vyžadoval okrem iného, aby k žiadosti o udelenie povolenia bol priložený i obchodný plán činnosti poisťovne. Súčasťou poisťného plánu činnosti poisťovne, ktorá bude vykonávať poistenie pre prípad smrti alebo dožitia (životné poistenie) v zmysle ustanovenia § 11 ods. 3 zákona č. 24/1991 Zb. boli tiež údaje o sadzbách poisťného vrátane ich kalkulácie, tabuľky pravdepodobnosti, z ktorých vychádza kalkulácia, veľkosť úrokových sadzieb. Obchodný plán činnosti poisťovne teda bez akýchkoľvek pochybností musela vypracovať sama žalovaná a nie orgán dozoru nad poisťovníctvom. Tento orgán len rozhodol o udelení povolenia vykonávať životné poistenie, čo sa v prípade žalovanej stalo rozhodnutím Ministerstva financií Slovenskej republiky zo dňa 30.05.1995. Súčasťou žiadosti o udelenie povolenia na podnikanie v poisťovníctve podľa odôvodnenia tohto rozhodnutia boli všeobecné poisťné podmienky a obchodný plán žalovanej. Bola to teda samotná žalovaná, ktorá vypracovala kalkuláciu poisťného na základe nesprávneho poisťno-matematického vzorca. Žalovaná tak nemôže zodpovednosť za nesprávnu kalkuláciu prenášať výlučne na orgán dozoru nad poisťovníctvom, nakoľko tento stav vyvolala sama a to predložením nesprávnych podkladov pre rozhodnutie. Navyše podľa § 40a Občianskeho zákonníka neplatnosti sa nemôže dovolať ten, ktorý ju sám spôsobí.

13. Jediným subjektom, ktorý vôbec nemohol ovplyvniť výpočet poisťného boli iba žalobcovia. Dodatočne zistená nevýhodnosť dojednaného poistenia v porovnaní s poisťným plnením nie je dôvodom spôsobujúcim absolútnu neplatnosť poisťnej zmluvy v zmysle ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka. Spotrebiteľ ako priemerný subjekt práva s existenciou omylu rátať pri uzatváraní zmluvy nemohol a zmluva bola uzavretá v dobrej viere, že v prípade poisťenej udalosti, resp. pre prípad dožitia, poisťovňa splní svoje záväzky, ak poisťné určené v zmluve bude zo strany spotrebiteľa riadne a včas hradené. Naopak žalovaná bola subjektom, ktorého sa nesprávny výpočet poisťného dotkol a musela situáciu riešiť.

14. Otázku zániku poisťnej zmluvy žalobkyne v rade 2/ žalovaná v odvolaní nenamieta, preto sa ňou odvolací súd nezaoberal.

15. Neobstojí ani odvolacia námietka žalovanej týkajúca redukcie poisťných súm. Žalovaná pristúpila k redukcii poisťnej zmluvy u žalobcu v rade 1/ ku dňu 10.8.2006.

16. Podľa § 53a Občianskeho zákonníka, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

17. Zmluvná podmienka uvedená v č.9 bod 2 písm a) Všeobecných poisťných podmienok v znení: „Ak nebolo poisťné za ďalšie poisťné obdobie zaplatené v plnej výške v lehote stanovenej Občianskym zákonníkom, uplynutím tejto lehoty rezervotvorné poistenie s bežným poisťným, ak bolo zaplatené poisťné aspoň za prvý rok poistenia sa zmení na poistenie so zníženou poisťnou sumou (redukcia poisťnej sumy) so znížením dôchodkom (redukcia dôchodku) alebo so skrátenou poisťnou dobou (redukcia poisťnej doby), a to bez povinnosti platiť ďalšie poisťné“, bola rozsudkom Okresného súdu Košice I č.k. 39C/345/2013 zo dňa 28.7.2014 v spojení dopĺňacím rozsudkom Okresného súdu Košice I č.k. 39C/345/2013 z 15. 3. 2016 vyhlásená za neprijateľnú zmluvnú podmienku, čo bolo potvrdené rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 9Co/281/2016 zo dňa 16.11.2016.

18. V zmysle vyššie citovaného ust. § 53a Občianskeho zákonníka, ak bola zmluvná podmienka vyhlásená za neplatnú, je dodávateľ povinný zdržať sa jej uplatňovania. Za uplatňovanie neprijateľnej zmluvnej podmienky je potrebné považovať aj to, keď dodávateľ odvolávajúci sa na takúto podmienku v konaní pred súdom obhajuje a odôvodňuje presadzovanie jej následkov, v danom prípade vyplatenie zníženého poisťného plnenia z dôvodu redukcie poisťnej sumy.

19. V súvislosti s redukcii poisťných súm odvolací súd len pre úplnosť dodáva, že vo vzťahu k žalobkyňi v rade 2/ k redukcii nedošlo, resp. táto skutočnosť nebola v konaní preukázaná.

20. Vzhľadom na tieto skutočnosti odvolaciu námietku žalovanej ohľadom redukcie poisťných súm odvolací súd nepovažuje za dôvodnú.

21. S prihliadnutím na vyššie uvedené odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie, vrátane správneho výroku o trovách konania postupom podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP.

22. Žalobcovia boli v odvolacom konaní úspešní, avšak žiadne trovy im v súvislosti s podaným odvolaním nevznikli, a žalovaná úspech nemala, čomu zodpovedá aj výrok o náhrade trov odvolacieho konania postupom podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

23. Rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).